

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

กรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ (e-Service)

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax) หรือ VAT เป็นการเก็บภาษีจากการขายสินค้า หรือการให้บริการในแต่ละขั้นตอนการผลิต และจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ทั้งที่ผลิตภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งสินค้าและบริการนั้นมีความหมาย ดังนี้

“สินค้า” หมายความว่า ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ที่อาจมีราคาและถือเอาได้ไม่ว่าจะมีไว้เพื่อขาย เพื่อใช้ หรือเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้า”

“บริการ” หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้า และให้หมายความรวมถึงการใช้บริการของตนเองไม่ว่าประการใด ๆ”

สำหรับการให้บริการในประเทศอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ไม่ว่าผู้ให้บริการจะอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศ หากผู้ประกอบการให้บริการในต่างประเทศและมีการใช้บริการในประเทศ ผู้จ่ายเงินค่าบริการให้แก่ผู้ประกอบการ

ที่อยู่ในต่างประเทศจะเป็นผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากรแทนผู้ประกอบการที่อยู่ต่างประเทศ

ปัจจุบันการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศมีมากขึ้น โดยผู้ประกอบการที่อยู่ต่างประเทศสามารถให้บริการอย่างไร้พรมแดนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนอุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต รวมทั้งมีอิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์มซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน ทำให้บุคคลต่าง ๆ สามารถซื้อบริการอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ดาวน์โหลดภาพยนตร์ เพลง เกม การจองโรงแรม และอื่น ๆ จากผู้ประกอบการที่อยู่ต่างประเทศได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ในทางปฏิบัติ พบว่าผู้จ่ายเงินค่าบริการที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากรส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากสามารถนำเงินภาษีที่ได้นำส่ง

^๑ ประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗/๑ (๙)

^๒ ประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗/๑ (๑๐)

ไปแล้วนั้น ไปหักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ แต่ประชาชนทั่วไปซึ่งไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่พบข้อมูลการจ่ายเงินค่าบริการที่นำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากรแต่อย่างใด จึงเกิดความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ประกอบกับการดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรในปัจจุบันอยู่ในรูปกระดาษ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศและรองรับการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปจำเป็นต้องให้การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารดังกล่าวสามารถกระทำได้ด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น หากไม่ปรับปรุงแก้ไขประมวลรัษฎากรในกรณีดังกล่าว จะสร้างความไม่เป็นธรรมในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแก่ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในประเทศ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลเสียหายต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อีกทั้งเป็นอุปสรรคใหญ่แก่การประกอบธุรกิจและการจัดเก็บภาษีในยุคดิจิทัล^๓

จากปัญหาดังกล่าวนี้ นานาประเทศได้ร่วมกันกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในกรณีดังกล่าว โดยผลการศึกษาขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) แนะนำว่าการกำหนดให้ผู้ประกอบการต่างประเทศหรืออิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์มเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มและมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่หน่วยงานจัดเก็บภาษีเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการได้มากที่สุด ซึ่งประเทศที่จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่ได้ออกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มตามคำแนะนำดังกล่าวของ OECD ปัจจุบันมีมากกว่า ๖๐ ประเทศที่นำแนวทางของ OECD มาแก้ไขปัญหการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีการให้บริการระหว่างประเทศ

ต่อมา เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ (e-Service))^๔ ที่

ตัวอย่างประเทศที่เก็บภาษีผู้ใช้บริการ e-Service จากต่างประเทศ^๕ (เก็บจากผู้ใช้บริการ วิดีโอ เกม ภาพยนตร์ เพลง หรือ Digital Content อื่น ๆ)

ประเทศ	เริ่มปี
Norway	๒๕๕๔
South Korea	๒๕๕๘
Japan	๒๕๕๘
New Zealand	๒๕๕๙
Chicago Pennsylvania	๒๕๕๙
Taiwan	๒๕๖๐
Australia	๒๕๖๐
Malaysia	๒๕๖๓
Indonesia	๒๕๖๓

^๓ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย กรมสรรพากร, ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/kormor/analysisVAT_170263.pdf. (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๓)

^๔ ข่าวกรมสรรพากร เลขที่ข่าว ปชส. ๓๕/๒๕๖๓ ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/news/news35_2563.pdf. (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓)

^๕ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๓, ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/32084>, (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วตามที่กระทรวงการคลังเสนอ เป็นการแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งประกอบกิจการให้บริการโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลรัษฎากร

โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศแก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศ และได้มีการใช้บริการนั้นในประเทศ หากผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศมีรายรับจากการให้บริการดังกล่าวเกิน ๑.๘ ล้านบาทต่อปี ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

สำหรับกรณีผู้ประกอบการต่างประเทศได้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้รับบริการในประเทศไทยผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มต่างประเทศ กำหนดให้รายได้ที่ได้รับจากการให้บริการนั้นเป็นฐานภาษีมูลค่าเพิ่มของดิจิทัลแพลตฟอร์มต่างประเทศ ซึ่งหากดิจิทัลแพลตฟอร์มต่างประเทศมีรายได้เกิน ๑.๘ ล้านบาทต่อปี ให้ยื่นคำขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และให้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เกิดความเหมาะสมและส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการในประเทศและต่างประเทศ

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้การดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานหรือหนังสืออื่นใดตามประมวลรัษฎากรสามารถดำเนินการด้วยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

๒) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สินค้า” และเพิ่มบทนิยามคำว่า “บริการทางอิเล็กทรอนิกส์” และคำว่า “อิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์ม” กล่าวคือ แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “สินค้า” หมายถึง ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างที่อาจมีราคาและถือเอาได้ ไม่ว่าจะมิใช่เพื่อขาย เพื่อใช้ หรือเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้า แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่างที่ส่งมอบโดยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์อื่นใด และ

เพิ่มบทนิยามคำว่า “บริการอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง บริการที่ส่งมอบโดยผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใด และ “อิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์ม” หมายถึง ตลาด ช่องทาง หรือกระบวนการอื่นใดที่ผู้ให้บริการหลายรายใช้ในการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้รับบริการ

๓) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศแก่ผู้ใช้ซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน โดยคำนวณจากภาษีขายโดยไม่หักภาษีซื้อ และกำหนดให้ผู้ประกอบการอิเล็กทรอนิกส์แพลตฟอร์มมีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์

๔) แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ของผู้จ่ายเงินในการนำส่งเงินภาษีมูลค่าเพิ่ม และหน้าที่ของผู้ประกอบการในการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศแก่ผู้ใช้ซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียน

๕) กำหนดให้การดำเนินการทางทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มกระทำโดยกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

๖) กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ได้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศออกใบกำกับภาษี ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศ (e-Service)) นี้ ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ รวมถึงได้เผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นพร้อมรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายให้ประชาชนได้รับทราบ อีกทั้งกรมสรรพากรจะดำเนินการจัดทำคู่มือการใช้กฎหมายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษแก่ผู้ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย รวมถึงให้ข้อมูลตัวอย่างฐานภาษีของอิเล็กทรอนิกส์แต่ละลักษณะเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม e-Service^๖ ประกอบด้วย

- กลุ่ม E-Commerce เช่น eBay, Alibaba และ Amazon
- กลุ่มมีเดียและการโฆษณา เช่น Google, Facebook และ Line

^๖ ทำความรู้จัก พ.ร.บ. e-Service จัดเก็บภาษีบริการอิเล็กทรอนิกส์, ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก <https://techsauce.co/news/what-is-e-service-tax>, (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓).

- กลุ่มบริการ เช่น บริการมาร์เก็ตติ้ง และ Evernote
- กลุ่มการขนส่ง เช่น สายการบิน
- กลุ่มการท่องเที่ยว เช่น Booking และ Airbnb
- กลุ่มดิจิทัลคอนเทนต์ เช่น Netflix, Iflix, Joox และ

Spotify

- กลุ่มซอฟต์แวร์ เช่น Apple
- กลุ่มเกม
- กลุ่มโครงสร้าง เช่น บริการ Cloud
- กลุ่มบริการการเงิน เช่น Paypal
- กลุ่ม Forex Investment
- กลุ่มการพนันออนไลน์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ “ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากรฯ กำหนดให้ผู้ให้บริการ e-Service จากต่างประเทศ หรือแพลตฟอร์มจากต่างประเทศ (เช่น การให้บริการดาวน์โหลดภาพยนตร์และสื่อบันเทิงต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต) ที่มีรายได้เกิน ๑.๘ ล้านบาทต่อปี จากการให้บริการผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์แก่ลูกค้าในประเทศไทย ที่ไม่ใช่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีหน้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและนำส่ง

ภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่กรมสรรพากร เช่นเดียวกับแนวคิดของ OECD ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความง่ายและอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีสำหรับผู้ให้บริการที่ไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยผู้ให้บริการจากต่างประเทศทำหน้าที่นำส่งภาษีแทนผ่านระบบบริการจดทะเบียนและชำระภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างง่าย (Simplified VAT)” โดยก่อนหน้านี้ก็มีหลาย ๆ ประเทศที่เก็บภาษีผู้ให้บริการ e-Service ต่างชาติบ้างแล้ว เช่น สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน

ดังนั้น จึงเห็นว่าการปรับปรุงกฎหมายในครั้งนี้จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการในประเทศไทยกับผู้ประกอบการในต่างประเทศที่ให้บริการในประเทศไทย ทำให้การจัดเก็บภาษีมีความเหมาะสม สอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และยังเป็นการปรับปรุงกฎหมายภาษีไทยให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับแนวทางการจัดเก็บภาษีของนานาประเทศ และกรมสรรพากร คาดว่าการปรับปรุงกฎหมายในครั้งนี้จะช่วยทำให้จัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นอีกประมาณปีละ ๓,๐๐๐ ล้านบาท ■